

Ve třetím čísle bulletinu v roce 2019 přinášíme bližší informace z dění v ČAPV (úprava stanov, přivítání nové členky, schůzka výboru), dále informace o konferencích, včetně pozvánky na konferenci ČAPV a metodologický seminář zaštitěný ČAPV, anotace aktuálních čísel časopisů, nových knih a výzvy pro autory. Přejeme pěkné a klidné prázdniny a těšíme se na viděnou v Hamburku a Liberci.

Výbor ČAPV

Z VÝBORU ČESKÉ ASOCIACE PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU

1. Informace o úpravách stanov ČAPV – věcný záměr změny

Výbor ČAPV po návrhu komise k doplnění a změnám stanov (ve složení Stanislav Michek, Dominik Dvořák, Roman Švaříček) a po konzultaci s advokátem Mgr. Ondřejem Rejskem navrhuje následující úpravy, které povedou ke zlepšení chodu ČAPV v následujících odstavcích:

V.2: Zpřesnění otázky přijímání členů – členské schůzi bude nabídnuto k diskusi přijímání nových členů s doporučením stávajícího člena ČAPV. Doporučení stávajícím členem bylo zvoleno z praktických důvodů, aby nový člen měl k dispozici „uvádějícího“ člena, který již zná chod ČAPV. I další důvod je praktický, aby v případě změny kontaktů, byly u každého člena i kontakty na doporučujícího člena.

V.5: Zpřesnění vylučování členů o důvod, kterým je „nezaplacení členských příspěvků, ač byl člen upomenut a v upomínce poučen o zániku členství“. Výbor má tak k dispozici kritérium, podle kterého může vést aktuální databázi členů a u případných neplatičů řešit členské poplatky. Formulace vycházejí ze znění § 239 a § 241 občanského zákoníku.

V.6: Mezi povinnosti členů doplnit, aby členové se zvýhodněným členským poplatkem (např. interní doktorští studenti) měli povinnost doložit předsedovi ČAPV vždy do 31. března příslušného roku doklad s odůvodněním pro zvýhodněný poplatek (např. doklad o studiu).

V.8: U členství doplnit možnost, aby se čestným členem mohl stát, na návrh výboru a po schválení členskou schůzí, vynikající domácí nebo zahraniční pedagogický, vědecký nebo odborný pracovník působící v pedagogice nebo příbuzných oborech nebo člen, který se mimořádně zasloužil o činnost ČAPV. Čestný předseda ČAPV je čestným členem ČAPV. Udělování čestného členství je tradiční součástí činnosti odborných společností, které touto formou vyjadřují ocenění přínosu čestného člena pro vědní obor. Institut čestného členství odborných sítí (Honorary Network Membership) je ustanoven také v EERA. Čestné členství vzniká jeho přijetím navrženým kandidátem, schváleným členskou schůzí. Čestný člen neplatí členské poplatky. Čestné členství zaniká stejně jako řádné členství s výjimkou důvodu nezaplacení poplatků.

VI.2: U kapitoly „členská schůze“ mezi její působnost doplnit, aby:

- a) jmenovala na návrh výboru čestné členy (doplňuje bod V.8),
- b) určovala odměnu členům výboru ČAPV (jedná se o případnou možnost, pokud by členská schůze chtěla ocenit/odměnit aktivity členů výboru ČAPV). Práce v odborné společnosti se obecně považuje za čestnou funkci, a proto není honorována žádnou pravidelnou mzdou. Pro členy výboru, kteří jsou aktivními výzkumníky, znamená práce ve výboru ovšem také značnou časovou zátěž na úkor jejich jiných pracovních a soukromých aktivit. Navrhujeme proto, aby byla ve stanovách zakotvena možnost vyjádřit ocenění práce členů výboru společnosti ČAPV, a to formou jednorázové odměny schválené členskou schůzí. Odměna by zaprvé symbolicky kompenzovala práci pro asociaci a zadruhé by představovala administrativně jednoduchou kompenzaci režijních nákladů spojených s prací ve výboru, které členové v praxi hradí ze svých prostředků.

VI.3: Zkrátit dobu čekání členské schůze, pokud není způsobilá k jednání z důvodu nedostatku potřebného počtu členů (nadpoloviční většiny všech členů ČAPV) z půl hodiny na dvacet minut. Jedná se o praktický důvod navýšit čas usnášeníschopné členské schůze před společenským večerem při konferenci ČAPV.

VI.8: Doplnit, že výbor ČAPV ze svého středu volí kromě předsedy a místopředsedy, také „hospodáře“ (nová pozice, která bude nápomocná v rámci výboru, hlavně k řešení finančních otázek ČAPV) a že má k dispozici tajemníka (momentální status quo).

VI.9: Doplnit, aby funkční období zvoleného výboru stejně jako předsedy, místopředsedy a revizora ČAPV začínalo od 1. ledna následujícího roku po jeho zvolení členskou schůzí. Jde o to, aby došlo k plynulému předávání agendy „novému“ výboru od „starého“ výboru.

VI.10: Fakticky pro instituce (např. banka, finanční úřad) je statutárním orgánem pouze předseda ČAPV. Stanovy tak počítají pouze s individuálním statutárním orgánem.

VI.13: Do působnosti výboru doplnit tyto činnosti: a) organizaci spolupráce s ostatními organizacemi a spolky, b) navrhování čestného člena ČAPV (doplňuje bod V.8).

VII.2: Formulace zpřesněna právníkem.

IX.1 a IX.2: Stanovená platnost stanov.

Změněné stanovy, pokud je odsouhlasí členská schůze na konferenci v Liberci, by měly platit od 1. ledna 2020. Podněty ke změněným stanovám asociace prosím zasílejte do pátku **30. srpna 2019** na e-mail: stanislav.michek@uhk.cz nebo predseda@capv.cz.

Za komisi sepsal Stanislav Michek

2. Víťáme nové členy ČAPV

- Mgr. Bohdana Richterová, Ph.D.; Ostravská Univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra sociální pedagogiky, obor: sociální pedagogika. Zaměření: rizikové chování na ZŠ a SŠ, osobnostní rozvoj.

3. Zpráva z jednání výboru ČAPV

Dne 19. 6. 2019 proběhla schůze výboru ČAPV prostřednictvím SKYPE konference. Projednány byly následující body:

1. Zařazení časopisů do bulletinu ČAPV.
2. Prezentování ČAPV na konferenci ECER (EERA) v září 2019 v Hamburku.

3. Návrh zřízení etické komise ČAPV.
4. Publicita ČAPV (propagační předměty).
5. Úpravy stanov ČAPV.
6. Letní škola EERA 2019 spolupořádaná s ČAPV v červenci v Brně.
7. Organizace XXVII. konference ČAPV v Liberci v září 2019.
8. Nominace na Cenu ČAPV za významnou publikaci, složení hodnotící komise.
9. Archivace sborníků ČAPV.
10. Provoz a aktualizace webových stránek ČAPV.
11. Nabídnutí spolupráce ČAPV při tvorbě Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+.

Za výbor ČAPV Stanislav Michek

KONFERENCE – SEMINÁŘE – WORKSHOPY

1. Konference a letní školy v ČR

- **EERA Summer School EERSS 2019:** Quantitative and Mixed Methods Research Designs: From designing to publishing se koná 8.–12. 7. 2019 na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně pod záštitou Ústavu pedagogických věd a ČAPV. Přihlašování je ukončeno: <https://eera-ecer.de/season-schools/eera-summer-school-2019/>.
- ISS FSV UK společně s FF UK a Českou sociologickou společností pořádají dvě **letní školy** zaměřené na **sociálněvědní statistickou analýzu dat**. Akci poskytly záštitu též Česká asociace pedagogického výzkumu, Českomoravská psychologická společnost a Česká společnost pro politické vědy. Obě letní školy se budou konat v Praze, v termínech 2.–5. 9. a 16.–19. 9. 2019 a jsou určeny pro studenty (Mgr. a zejména Ph.D.), akademické pracovníky a výzkumníky. Kapacita je nyní naplněna, je možné se registrovat jako náhradník. URL: <https://iss.fsv.cuni.cz/studium/metodologie>.
- XXVII. konference **ČAPV** na téma Pedagogický výzkum, školní praxe a výzvy demokracie se bude konat **12.–13. 9. 2019** na Fakultě přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci. Doktorský seminář se koná 11. 12. 2019. Přihlašování příspěvků je ukončeno. URL: <http://capv.tul.cz/>, www.capv.cz.
- 11. mezinárodní vědecká konference celoživotního vzdělávání ICOLLE 2019 bude probíhat ve dnech 17.–18. 9. 2019 na Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně. Hlavním tématem 11. ročníku konference je „Udržitelnost ve vzdělávání – minulost, současnost a budoucnost“: www.icolleconference.cz

2. Konference a workshopy v zahraničí

- 63. konference ICET (International Council on Education for Teaching) se koná na Univerzitě v Johannesburgu 9.–11. 7. 2019: https://www.icet4u.org/upcoming_world_assembly.php.
- International Standing Conference on the History of Education ISCHE 41 na téma Spaces and Places of Education se bude konat na Univerzitě v Portu ve dnech 16.–20. 7. 2019. Přihlašování je ukončeno: <https://www.fpce.up.pt/ische2019/>.
- 52. Essex Summer School in Social Science Data Analysis, Velká Británie se koná 8. 7. – 16. 8. 2019. Přihlašování ukončeno: <http://essexsummerschool.com>.
- WERA 2019 Focal Meeting (10th Anniversary) na téma "Future of Democracy and

Education: Realizing Equity and Social Justice Worldwide se koná 5.–8. 8. 2019 v Japonsku. Přihlašování je ukončeno: <https://wera-tokyo.com/>.

- 18. bienální EARLI Conference for Research on Learning and Instruction se bude konat ve dnech 12.–16. 8. 2019 na Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule Aachen na téma Thinking Tomorrow's Education: Learning from the Past, in the Present and for the Future. Konferenci předchází prekonference mladých výzkumníků JURE 10.–11. 8. 2019. Přihlašování je ukončeno: <https://www.earli.org/EARLI2019>.
- Konference ECER (EERA) se koná 3.–6. 9. 2019 v Hamburku. Od 2.–3. 9. jí předchází konference začínajících výzkumníků. Přihlašování příspěvků je ukončeno: <https://eera-ecer.de/ecer-2019-hamburg/>. Předsedkyně ČAPV bude na žádost EERA představit naši asociaci.
- Oxford Ethnography and Education Conference se koná 9.–11. 9. 2019. Přihlašování příspěvků je ukončeno: <http://www.ethnographyandeducation.org/conferences/>.
- Metodologické workshopy GESIS, Leibniz-Institut für Sozialwissenschaften, SRN: <https://www.gesis.org/en/services/events/>.

ČASOPISY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ

1. České odborné recenzované časopisy

Studia paedagogica 1/2019 (Scopus)

Akademický inbreeding jako rakovina vysokého školství, nebo nezbytnost? Přehled zahraničních výzkumů a implikace pro českou vysokoškolskou politiku (F. Tůma, P. Knecht), Netradiční vysokoškolští studenti: charakteristiky a potenciál odloženého studia (K. Brücknerová, M. Rabušicová), Vliv školy na využívání soukromého doučování (V. Štastný, E. Walterová), Postoje odborné a laické veřejnosti k inkluzivnímu vzdělávání v kontextu obecných postojů k vnější diferenciaci (J. Straková, J. Simonová, H. Friedlaenderová), Matematická výkonnost a metakognice žáků základních škol běžných, základních škol Montessori a žáků vyučovaných podle Hejného metody (V. Chytrý, J. Říčan, D. Živná), Adaptace škály managementu chování a výuky na české podmínky (K. Vlčková, P. Květon, S. Ježek, J. Mareš, K. Lojdová).

<http://www.studiapaedagogica.cz>

Orbis scholae 2/2018 (Scopus)

Educational Effectiveness, Efficiency, and Equity in Spanish Regions: What does PISA 2015 Reveal? (F. L. Rupérez, I. G. García, E. Expósito-Casas), The Relationship Between Students' ICT Use and Their School Performance: Evidence from PISA 2015 in the Czech Republic (L. Juhaňák, J. Zounek, K. Záleská, O. Bárta, K. Vlčková), Comparing Results of TIMSS and the Hungarian National Assessment of Basic Competencies (I. Balázs, I. Szepesi), Linking Mathematics TIMSS Achievement with National Examination Scores and School Marks: Unexpected Gender Differences in Slovenia (B. J. Pavešić, G. Cankar), Factors Explaining the Interest of Czech Students in Reading and Mathematics (E. Potužníková), Demonstration of Simpson's Paradox in PISA 2015 Data: Confusing Differences between Boys and Girls (G. Cankar).

<http://www.orbisscholae.cz/>

Pedagogika 4/2018

Potíž s výukou psychologie v učitelských programech (I. Stuchlíková, J. Mareš; úvodník), Obsah a cíl výuky psychologie z pohledu studentů učitelských oborů (A. Nohavavá, L. Sokolová), What Psychology Can Contribute to Contemporary Teacher Education: Basic Concepts and Exemplary Implementations (S. Dutke, M. Holodynski, E. Souvignier), Příklady dobré praxe v pedagogice (J. Mareš, přehledová studie), Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory – J. Slavík, P. Knecht, P. Najvar, T. Janík (S. Štech, recenze).

<https://ojs.cuni.cz/pedagogika>

NOVINKA: Pedagogická orientace 1/2019

Critical spots of curriculum in lower-secondary education from the point of view of international assessment TIMSS and the Czech teachers – findings from physics (J. Kouhout, M. Mollerová, P. Masopust, L. Feřt, J. Slavík), The quality of peer-feedback in inquiry activities in Human biology lessons (L. Rokos, J. Lišková), Teacher's social representations of burnout: burnout between experience and analytical category (A. Páchová, V. Francová).

<https://journals.muni.cz/pedor>

E-pedagogium 4/2018

One More Way How to Improve the Higher Education Teaching (D. Dobrovská), A Comparison of Professional Careers of Early Childhood Teachers: A Qualitative Investigation (A. Wiegerová, B. Deutscherová), Pre-service Teacher Subjective Responsibility for Pupil Outcomes: Pilot Study (V. Pečivová), Sharing Pedagogical Knowledge between Student Teacher and her Training Teacher in the Course of Pedagogical Practice (K. Cášková, Š. Chudý), Results of a Questionnaire Survey Focused on Gender Issues in the Literature for Children and Youth and its Reflection in Pedagogical Practice (V. Švecová, V. Řeřichová), The Development of Tourism-Aware Curriculum Based On the Cultural Values in Madura (S. Tri Saksono, Sulaiman, Ch. Anam, Mujtahidin), Non-linguist Future Teachers' Translation Skills of Structurally Different Clauses (L. Chmelařová), The Method of Situational Factors Analysis about Problems and its Teaching Essentials (X. Bo), Neurological Assessment and Education of Learners with Specific Learning Disabilities in Nigeria (J. B. Ejue, O. S. Orim).

<https://www.pdf.upol.cz/ru/veda/odborne-casopisy/e-pedagogium/>

Testforum 11/2018

Test cesty: Normativní česká data pro žáky 9. tříd ZŠ až 4. ročníků SŠ (H. Sokolová, H. Cígler), Zkoušky čtenářských dovedností: Normativní česká data pro studenty 9. tříd ZŠ a 1. ročníků SŠ (H. Sokolová, H. Cígler). Recenze testů: Adaptivní maticový test – recenze metody (A. Tápal, V. Gabrhel), Wechslerova zkrácená paměťová škála – recenze metody (R. Hlavová, A. M. Rosická), Snijders-Oomen neverbální inteligenční test – recenze metody (E. Chvojková, Š. Postulka, T. Horáková), Paměťový test učení – recenze metody (J. Stehlíková).

<http://www.testforum.cz>

Sociální pedagogika 7(1)/2019

Abúzus alkoholu pečujících osob jako rizikový faktor smrti dětí do pěti let: Limity statistických přehledů kriminality (I. Olecká, P. Přecechtěl, H. Skarupská), Změny sebepojetí klientů terapeutických komunit pro drogově závislé prostřednictvím terapie dobrodružstvím (A. Šlachťová, B. Richterová, I. Müller), Social and pedagogical aspects of the development of inclusive education (O. Budnyk, S. Sydoriv).

<http://soced.cz>

Lifelong Learning 3/2018

Pozitivní edukace: inspirace pro zlepšení kvality vzdělávání (E. Janštová, A. Slezáčková), Hodnocení kvality studijních programů: validizace, možnosti a limity dotazníku pro studenty a absolventy (I. Kočvarová, J. Kalenda), Učitelé základních škol a proměna jejich postojů ke kurikulární reformě: tři příběhy (K. Ševčík, K. Pešková, T. Janko).

<http://lifelonglearning.mendelu.cz>

Historia scholastica 2/2018

Československá obec učitelská – aktér a „garant“ profesionalizace učitelstva (D. Kasperová), Hudba a děti první republiky: nové koncepce hudební výchovy v Československu z etnomuzikologické perspektivy (Z. Skořepová), Osvetový zväz pre Slovensko a zjazdy osvetových pracovníkov na Slovensku v medzivojnovom období ČSR (E. Lukáč), Význam periodika „Náš ľud – ľudovýchovný vestník pre Slovensko“ pre osvetovú činnosť na Slovensku (s dôrazom na nezamestnanosť) (K. Mayer), Prínos Alojza Zbavitela k rozvoju osvetovej činnosti na Slovensku v medzivojnovom období (V. Frk, M. Lenhardtová), „Cikánská škola“ v Užhorodu. Československý pokus o vzdelání Romů na Podkarpatské Rusi (J. Bartošová), Od porodní báby k porodní asistentce (M. Lenderová), Chlapecká výchovna v Hradci Králové – příklad sociálněpedagogické činnosti v meziválečném období (P. Koritenská), Ondrej Pavlík (1916–1936) – zrod učiteľa a pedagóga (V. Michalička), Pokusná diferencovaná škola měšťanská v Horní Čermné (R. Váňová), Konference Nová škola v nové Evropě – rok 1918 a otázka reformy vzdělávání a výchovy v meziválečném období (M. Šustová).

<http://www.historiascholastica.com>

Scientia in educatione 9(2)/2018

Vizuálne v geografickém vzdělávání: přehledová studie (T. Janko, P. Knecht, S. R. Kučerová, J. D. Bláha), Využití oční kamery pro kvalitativní posouzení postupů při řešení úloh z mechaniky (E. Hejnová, M. Kekule), Přístupy žáků k řešení úloh v R-FCI testu sledované pomocí metody oční kamery (M. Kekule, J. Viiri), Pohled učitelů na obtížnost vybraných environmentálních pojmů v učebnicích pro základní školy (V. Pavlátová, R. Kroufek).

<https://ojs.cuni.cz/scied>

Journal of Technology and Information Education 2/2018

Přípravenost učitelů základních škol na kurikulární změny ve výuce informatiky v České republice (H. Bučková), Pohled švédských studentů učitelství na využití digitálních nástrojů v preprimárním matematickém vzdělávání (T. Tossavainen, M. Johansson, E. Faarinen, A. Klisinska, A. Tossavainen), Zvyšovanie tempa hlasného čítania pomocou počítačovej simulácie (M. Nagy), Webové aplikácie v transdisciplinárnej príprave budúcich učiteľov (K. Szarka, B. Brestenská, Z. Fehér, L. Jaruska, G. Juhász, A. Tóth-Bakos), Rozvoj sebehodnocení žáka jako součást hodnotící strategie učitele v technické výchově na primární škole (P. Částková), Interdisciplinárny prístup a implementácia moderných trendov do vzdelávania v rámci kategórie odpad (M. Feszterová), Implementace informačních a komunikačních technologií do hudební výchovy (J. Šiřická), Inovace RVP a ŠVP v závislosti na aktuálních trendech výuky ICT na ZŠ (P. Pexa, M. Čapková), Příprava učitelů technických predmetov v oblasti bezpečnosti práce (D. Lukáčová).

<http://jtie.upol.cz/>

NOVINKA: Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science 12(1)/2019 (Scopus)

Časopis ERIES České zemědělské univerzity v Praze, Fakulty ekonomie a managementu, vydávaný v tištěné a elektronické formě čtyřikrát ročně, patří mezi české časopisy zařazené do databáze Scopus. Číslo 1/2019 obsahuje empirické studie: Student Adoption of a Non-

Traditional Teaching Method in Accounting: How Previous Experience Impedes Willingness to Change (I. Stejskalová, L. Komárková, M. Bednářová, P. Štrach), Tracking the University Student Success: Statistical Quality Assessment (I. Čechová, J. Neubauer, M. Sedlačík), Education and Business as a key topics at the Instagram posts in the area of Gamification (L. Pilar, P. Moulis, J. Pitrová, P. Bouda, G. Gresham, T. Balcarová, S. Rojík).

<https://www.eriesjournal.com/index.php/eries/issue/view/38>

2. České odborné časopisy popularizující pedagogický výzkum

Komenský 143(2) / prosinec 2018

Z výzkumu: Finanční gramotnost ve výzkumu a v českých vzdělávacích dokumentech (K. Ševčík), Jak zvládat třídu a dobře vyučovat? (K. Lojďová).

<http://www.ped.muni.cz/komensky/>

3. Slovenské odborné recenzované časopisy

Journal of Pedagogy, The Journal of University of Trnava 9(2)/2018 (Scopus)

Choosing the right kindergarten: Parents' reasoning about their ECEC choices in the context of the diversification of ECEC programs (M. Kampichler, J. Dvořáčková, L. Jarkovská), Critical pedagogy in practice: A case study from Kerala, India (V. Prakash Kareepadath), Freedom and obedience in western education (M. Martin-Sanchez, C. Flores-Rodriguez), Doing pedagogical conversations (with spirituality and fat) as pedagogists in early childhood education (N. Land, M. Montpetit).

<http://www.degruyter.com/view/j/jped>

NOVINKA: Acta Educationis Generalis 1/2019

Coping with Adversity in the Lives of Children in Foster Care (V. Tamášová, S. Barnová), Manager's Personality and Their Professional Career (E. Fortis), Are Slovak Universities Prepared to Create the Department of Geragogy and Train Future Geragogues? (B. Balogová, V. Kmetóny Gazdová), Some Issues Concerning Values in Measuring Achievements in Education (M. Turós), The Pedagogical Work of Vieth and GutsMuths (I. Virág).

<http://www.degruyter.com/view/j/atd>

Pedagogika.sk 10(2)/2019

Vybrané aspekty edukácie žiakov vzhľadom na ich devalvačné prejavy (E. Petlák, A. Škoviera, G. Siváková), Potreba kritického sociologického myslenia v učiteľských študijných programech (M. Kosturková), Hudobná pedagogika na LMU v Mníchove (A. Hurtová).

<http://www.casopispedagogika.sk/>

Psychológia a patopsychológia dieťaťa 52(3–4)/2018

Attachment medzi otcom a dieťaťom (Z. Fucsková, P. Babinčák), Tvorba skríningového testu čítania s porozumením (M. Kmeť, V. Dočkal), Vybrané psychologické faktory ovplyvňujúce čitateľskú gramotnosť žiakov pri riešení úloh PISA (M. Štefková, B. Kundrátová, I. Belica, E. Rajčániová, M. Hulín et al.), Sociálne aspekty agresívneho správania žiakov v škole (L. Pašková, J. Stehlíková, D. Kopčanová), Diverzita v školskej triede očami budúcich učiteľov a učiteľiek (L. Sokolová, V. Andreánska), Meranie očných pohybov (eye-tracking) u žiaka s dyslexiou (E. Rajčániová, I. Belica, A. Kopányiová, M. Kmeť), Depistáž rizikového správania žiakov – sekundárna analýza dát (E. Smiková, E. Páleník, A. Kopányiová, Z. Vojtová), Krízová

intervencia ako aspekt pomoci pre rodinu s dieťaťom s poruchou autistického spektra (S. Šrobárová).

<https://vudpap.sk/x/cinnosti-vudpap/informacna-a-edicna-cinnost/casopisy-vudpap/papd/>

4. Časopis partnerské Evropské asociace pedagogického výzkumu

NOVINKA: European Educational Research Journal (EERJ), 18(3)/2019 (WoS)

Special Issue: Vocational education, transitions, marginalisation and social justice in the Nordic countries (M. Nylund, P. Rosvall): Vocational education, transitions, marginalisation and social justice in the Nordic countries (M. Nylund, P. Rosvall), A Nordic transition regime? Policies for school-to-work transitions in Sweden, Denmark and Finland (C. Helms Jørgensen, T. Järvinen, L. Lundahl), A tale of two reforms: Institutional change in vocational education and training in Norway and Sweden in the 1990s (D. Persson Thunqvist, A. Hagen Tønder, K. Reegård), Balancing 'flexibility' and 'employability': The changing role of general studies in the Finnish and Swedish VET curricula of the 1990s and 2010s (M. Nylund, M. Virolainen), Imagining societies through discourses on educational equality: A cross-cultural analysis of Finnish and Swedish upper secondary curricula from 1970 to the 2010s (S. Lappalainen, M. Nylund, P. Rosvall), VET Teachers' Interpretations of Individualisation and Teaching of Skills and Social Order in two Nordic Countries (E. Eiríksdóttir, P. Rosvall), Vocational education, transitions, marginalisation and social justice in the Nordic countries: Reflections on the special issue (J. Avis).

<https://journals.sagepub.com/home/eer>

MONOGRAFIE – SBORNÍKY – KNIHY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ

Červenková, B. (2019). *Rozvoj komunikačních a jazykových schopností u dětí od narození do tří let věku*. Praha: Grada.

Monografie přináší přehled jednotlivých fází osvojování si řeči a jazyka dítětem od narození do tří let věku, včetně praktických návodů k rozvoji komunikace v rámci logopedické terapie. Sumarizuje informace z aktuálních výzkumů a odborných statí z pohledu lingvistického, psycholingvistického i psychologicko-pedagogického. Obsahuje podrobný popis vývoje řeči typicky se vyvíjejících dětí od narození do tří let věku z hlediska obsahové, formální i pragmatické stránky řeči.

Kniha je rozčleněna do kapitol věnovaných stadiu předřečového vývoje, stadiu jednoslovných výpovědí, stadiu dvouslovných výpovědí, stadiu holých vět a prvních trojslovných výpovědí, stadiu čtyřslovných výpovědí s rozvitou přísudkovou částí a stadiu souvětí. V každé kapitole čtenář nalezne obecnou charakteristiku daného vývojového stadia a podrobné informace o gramatických, sémantických a syntaktických kategoriích produktivních v každém stadiu vývoje řeči, včetně popisu vývoje použití gest. Části s názvem Cíle terapie jsou pojaty prakticky, obsahují množství námětů k aktivitám. Kazuistiky popisují konkrétní činnosti, které byly aplikovány při individuální logopedické terapii.

Publikace je určena logopedům, speciálním pedagogům, pracovníkům rané péče či studentům VŠ pracujícím s dětmi, jejichž vývoj řeči se opoždí nebo je narušený, a také zvědavým rodičům, psychologům a pediatrům. Autorka je klinická logopedka s dlouholetou praxí.

Fasora, L., & Hanuš, J. (2019). *Mýty a tradice středoevropské univerzitní kultury*. Brno: Munispace.

Prostřednictvím takzvaných „mýtů“ se autoři pokusili odhalit několik problémů univerzit, které jsou z historické perspektivy významné pro evropské (středoevropské) prostředí, a zvláště pak pro prostředí české. Cílem historického bádání na poli univerzitní kultury je poukázat na kontinuitu i diskontinuitu vývoje univerzit, a to od jejich středověkých počátků až po současnost. Autorům–historikům takové konstatování nestačí, ptají se dál a snaží se v knize nalézt odpovědi na otázky: V čem konkrétně spočívá tato „kontinuita“ a „diskontinuita“? Rozumíme dobře pojmům, které se používaly pro univerzitní vzdělání a bádání například ve středověku, ale třeba i v devatenáctém století? Nedošlo v novověku nebo v průběhu 20. století k takovým změnám, které zcela změnilý smysl a poslání univerzit, jednotlivých fakult a očekávání veřejnosti? Nezměnila masová kultura na přelomu 19. a 20. století a posléze „masifikace“ vysokoškolského vzdělání ve druhé polovině 20. století cíle, které má univerzita ve společnosti plnit? Nezměnili se zásadně i „aktéři dění“ – univerzitní profesori, docenti, další učitelé a konečně studenti? Nepronikly do univerzit vlivy z ekonomiky a politiky natolik, že proměnily jejich vnitřní strukturu? A nejsou dnešní úvahy nad univerzitami, jejich ideály a potřebami, jejich bojem za samostatnost a nezávislost, jejich úsilím o konkurenceschopnost, jejich hledáním kritérií pro hodnocení výkonů, jejich vnitřní nestabilitou vlastně výrazem hluboké krize, v nichž se celý univerzitní svět nachází? Nezbývají už jen „mýty“, které nám sice pomohou zobrazit univerzitní svět včerejška, pro dnešní podobu však doposud nemáme přesnějších slov?

„Kniha je dílem skutečně vysoce aktuálním a přínosným, neboť reaguje svěžím způsobem na řadu zahraničních i domácích diskuzí o poslání univerzit v minulosti, současnosti a budoucnosti. Zároveň vysoce oceňuji závěrečné podněty autorů k diskusi o kontinuitě a diskontinuitě v současném chápání společenského poslání univerzit. Z metodologického hlediska vycházejí autoři z konceptu různých mýtů, jimiž univerzity zaštiťovaly a do jisté míry stále zaštiťují legitimitu své existence.“ prof. PhDr. Jiří Štaif, CSc., Univerzita Karlova (z recenzního posudku).

Jirásek, I. (2019). *Zážitková pedagogika*. Praha: Portál.

Teoretické zpracování oboru zaměřujícího se na osobnostní a týmový rozvoj prostřednictvím přímých prožitkových situací je v českém prostředí zcela novým počinem. Na rozdíl od dříve publikovaných praktických a metodických návodů, jsou zde zpracovány především terminologické a ideové aspekty včetně širších sociálních souvislostí a soudobých civilizačních proměn, na něž by měl tento edukativní směr adekvátně reagovat. Dramaturgicky uspořádané prožitky z pohybu, přírody, či lidského setkávání mohou představovat transformativní zkušenost proměňující ucelený horizont významů a porozumění jedince. Kniha tak představuje i filozofický model odpovídající na hlavní otázku oboru na pomezí pedagogiky volného času, andragogiky a kinantropologie, totiž jak může krátkodobá zkušenost ovlivnit celek lidského života. Čtenář je veden k tomu, aby se zamýšlel nad teoretickým rozměrem programů a metod, který je v dosavadní literatuře často opomíjen. Kniha je nezbytným podkladem pro další promýšlení rozvoje oboru v kontextu jeho historického vývoje i současné podoby, je jedinečným zdrojem úvah pro studenty i zkušené praktiky z řad pedagogů, volnočasových vedoucích, instruktorů a lektorů kurzů pro děti i dospělé.

Syslová, Z., & Štěpánková, L. (2019). *Třídní projekty v mateřské škole*. Praha: Portál.

Publikace se zaměřuje na problematiku plánování rozvoje dítěte v souladu s individualizací předškolního vzdělávání. Vychází z teorie projektové výuky a integrované tematické výuky ve shodě s požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Teoretická východiska jsou doplněna řadou praktických příkladů. Jednotlivé kroky vedoucí k vytvoření krátkodobého projektu vzdělávání dětí v mateřské škole jsou doplněné o fázi realizace vzdělávání, ale i hodnocení jak průběhu, tak ukončení projektu.

Kniha je určena učitelům a ředitelům mateřských škol, ale i studentům SPgŠ a studentům VŠ oboru Učitelství pro mateřské školy a Předškolní pedagogika. Mohou ji využít také učitelé vysokých i středních škol oborů zaměřených na předškolní vzdělávání.

VÝZVY PRO AUTORY

Studia pedagogica: 25(2)/2020

Téma: The Changing Status of the Teaching Profession

Editoři: Adam Lefstein, Stanislav Štech, and Klára Šedová

The theme of the forthcoming monothematic issue of *Studia paedagogica* is the changing status of the teaching profession. The aim of the issue is to explore current developments in this field in different countries. Though many education systems around the world are facing similar concerns regarding teacher professionalism, there are important differences in the local manifestations of this state of affairs and in the different ways that policy actors and teachers address it.

The character of the teaching profession is changing in many respects (Guerriero and Révai, 2017): new routes to teacher certification; growing accountability pressures and administrative loads; increasingly diverse multicultural classrooms with varying student learning needs; changing relationships with students and their parents; the emergence of new curricular areas, competencies, and literacies (social-emotional, financial, digital, global citizenship, etc.).

Teachers' social status is also in a state of flux. This process is not straightforward; rather, two contradictory tendencies shape the status of the profession. On the one hand, public trust in teachers and in traditional teacher education programs has eroded (Goepel, 2012). What counted as adequate teaching a generation ago is currently viewed by policymakers and the public as inadequate and a target of necessary reform. On the other hand, teachers are seen as the key lever of educational improvement and the agents of change (Day, 2002). As such, demands on their professionalism are growing (Schleicher, 2018). This situation, in which teachers are both undervalued and called upon to take on additional responsibilities, is confusing and stressful for teachers. The rate of teacher attrition in many countries has risen, and the teaching staff is aging. Moreover, in many countries, teachers are dissatisfied with their professional status, working conditions, pay, and other material benefits (Price and Weatherby, 2018).

This brief survey raises the question: What is happening to the teaching profession and why? We are interested in contributions that bring theory and/or empirical findings to bear on this question. We welcome case studies of the state of the teaching profession in different systems, of policies and programs that seek to strengthen teacher professionalism, and of how teachers are responding and proactively working to improve their lot.

The component questions could be:

What does high-quality teaching mean today? What competencies do teachers need to be able to ensure this? What is an adequate system of teacher education and teacher development for quality teaching?

Are we facing an erosion of public trust in teachers, in traditional teacher education programs, and in traditional teacher roles? What are the reasons for this?

Is there a relationship between the professional characteristics of the teachers and their students' results? What data are available to answer this question?

How do teachers value their profession? What are the reasons for teacher satisfaction or dissatisfaction in their profession? What are the reasons for teacher attrition? Is it possible to increase satisfaction and decrease attrition?

How do teachers cope with the demands of their professional role? What are the most effective strategies for preventing stress and burnout?

Important dates

This monothematic issue will be published in English in July 2020. The deadline for abstracts is August 31, 2019; the deadline for full texts is October 30, 2019. Both abstracts and full texts are to be sent to the e-mail address studiapaedagogica@phil.muni.cz. Articles should be written in English and meet the requirements mentioned in the instructions for authors on the the journal's website. Manuscripts will be submitted to a peer-review process that will enable the editors to select papers for publication. The editors of this issue are Adam Lefstein (Ben-Gurion University of the Negev, Israel), Stanislav Štech (Charles University, Czech Republic), and Klára Šedřová (Masaryk University, Czech Republic). You can find more information at <http://www.studiapaedagogica.cz>.

Příjem abstraktů redakcí: 31. 8. 2019

Přijetí celého příspěvku: 30. 10. 2019

References

Day, C. (2002). School reform and transitions in teacher professionalism and identity. *International Journal of Educational Research*, 37(8), 677–692.

Goepel, J. (2012) Upholding public trust: An examination of teacher professionalism and the use of Teachers' Standards in England. *Teacher Development*, 16(4), 489–505.

Guerriero, S., & Révai, N. (2017). Knowledge-based teaching and the evolution of a profession. In Guerriero, S. (ed.), *Pedagogical Knowledge and the Changing Nature of the Teaching Profession* (pp. 253–269). Paris: OECD Publishing.

Price, H. E., & Weatherby, K. (2018). The global teaching profession: how treating teachers as knowledge workers improves the esteem of the teaching profession. *School Effectiveness and School Improvement*, 29(1), 113–149.

Schleicher, A. (2018). *Valuing our Teachers and Raising their Status: How Communities Can Help*. Paris: OECD Publishing.

Informace o konferencích jsou uveřejňovány opakovaně, a to až do doby jejich konání. Informace o jednotlivých číslech časopisů jsou opakovány do doby, než je zveřejněno nové číslo. Informace o nových knihách jsou uveřejňovány jednou. Anotace publikací jsou v některých případech převzaty z podkladů dostupných na www stránkách jednotlivých vydavatelů a nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce. Bulletin ČAPV je dvouměsíčník, vychází vždy na konci sudého měsíce. Informace o konferencích a nových publikacích zasílejte na: bulletin@capv.cz.

Bulletin edituje Kateřina Vlčková (KPed PdF MU). Na tvorbě bulletinu spolupracují: Jana Poláchová Vašátková (Katedra sociologie a andragogiky FF UP), Stanislav Michek (ÚPPE PdF UHK), Martin Chvál (ÚVRV PdF UK) a Petr Novotný (ÚPV FF MU). Na přípravě podkladů pro bulletin se podílí studentka učitelství Viola Daňhelová (PdF MU), na jazykové korektuře a sazbě studentka učitelství Jana Kovaříková (PdF MU). Za stipendijní podporu děkujeme Katedře pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity.